

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 26/2020)

София, 1 юли 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 25.06.2020 г.	3
1.1	Жътва на есенници.....	3
1.2	Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури.....	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 25.06.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

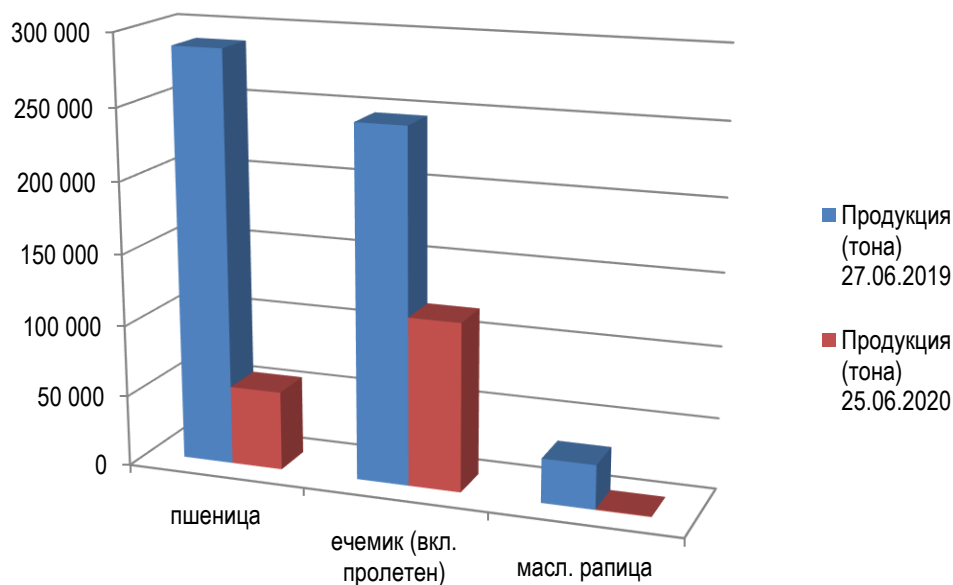
По оперативни данни, към 25.06.2020 г. са прибрани 55,6 хил. тона пшеница, 118 хил. тона ечемик, 575 тона маслодайна рапица и 150 тона тритикале. На този ранен етап се наблюдава изоставане на реколтираните площи с основните есенници спрямо година по-рано, обяснимо с климатичните условия.

Жътва на есенници към 25.06.2020 г.

	25.06.2020			Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)
пшеница	1 194 820	16 078	55 582	5,6%	-72,4%	-80,7%
ечемик (вкл. пролетен)	130 298	29 331	117 989	11,8%	-42,9%	-52,0%
маслодайна рапица	118 320	302	575	-23,7%	-97,5%	-98,2%
ръж	6 868	*	*	15,4%	-	-
тритикале	14 628	50	150	6,8%	-83,7%	-84,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи
* Няма данни

Продукция от основни есенни култури към 25.06.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн

Отчетените към момента засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно са респективно с 10,4% и 28,6% над нивата отпреди една година.

Засети площи с царевица за зърно и маслодаен слънчоглед към 25.06.2020 г., ха

	13.06.2019	25.06.2020	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	742 027	818 886	10,4%
царевица за зърно	454 371	584 429	28,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

През изминалата седмица са прибрани първите количества тютюн. Реколтирани са 806 ха с „Ориенталски“ тютюн и 50 ха с тютюн от типа „Бърлей“, от които са добити съответно 436 тона и 15 тона.

Площи и производство на тютюн към 25.06.2020 г.

	25.06.2020			Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)
Тютюн-Ориенталски	2 578	806	436	-16,5%	45,7%	319,2%
Тютюн-Вирджиния	1 218	*	*	-32,0%	-	-
Тютюн-Бърлей	280	50	15	-	-	-

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

*Няма данни

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към края на м. юни 2020 г. производството на ранни картофи надхвърля с 85% отчетеното по същото време на 2019 г., което се дължи на по-големия размер реколтирани площи до момента. Продукцията от ягоди се свива с около 29% на годишна база, вследствие на по-малкото засадени и реколтирани площи.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 25.06.2020 г.

	25.06.2020			Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)
картофи	9 659	1 487	26 986	-5,2%	27,1%	85,0%
домати на открито	2 740	6	29	-17,9%	-95,9%	-99,2%
пипер на открито	2 581	1	5	-0,7%	-94,5%	-93,3%
дини	4 624	40	720	32,1%	-55,4%	-68,1%
пъпеши	2 479	0,4	2	44,8%	-98,9%	-99,3%
ягоди на открито	698	698	5 090	-34,7%	-16,5%	-28,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

В начален етап е прибирането на реколтата от полски домати и пипер от открити площи, дини и пъпеши, като засега се движи с по-бавни темпове спрямо година по-рано.

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

Към 25 юни 2020 г. са произведени 9 354 тона оранжерийни домати и 15 372 тона оранжерийни краставици. До момента са прибрани 260 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 2 851 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 25.06.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)
домати в оранжерии	454	277	9 354
краставици в оранжерии	276	273	15 372
краставици на открити площи*	777	33	260
зеле	1 359	111	2 851

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от череши и вишни съответно с 22,1% и 81,8% на годишна база, което е свързано с по-големия размер реколтирани площи.

При забавен темп на реколтиране на площите, на този етап производството на малини, праскови, сливи и кайсии изостава с между 19,8% и 95,7% спрямо година по-рано.

Площи и продукция от трайни насаждения към 25.06.2020 г., ха

	25.06.2020			Изменение на годишна база, %	
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)
круши	604	5	16	*	*
праскови	2 951	37	74	-60,7%	-76,5%
сливи	11 139	3	3	-92,3%	-95,7%
череши	10 881	7 369	35 314	14,9%	22,1%
вишни	1 594	330	987	109,9%	81,8%
кайсии	3 110	158	522	-65,3%	-77,2%
малини	1 940	186	251	-18,0%	-19,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

*Няма данни към същия период на 2019 г.

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

Започна прибирането на лавандулата в област Благоевград. Към 25 юни 2020 г. са реколтирани 0,05 ха с лавандула, от които са добити 0,01 тона (при 687 тона година по-рано).

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По оперативни данни, през пазарната 2019/20 година през Пристанище Варна¹ са изнесени малко над 1,3 млн. тона пшеница, 90,9 хил. тона ечемик и 128,8 хил. тона рапица. В сравнение с предходната година се наблюдава намаление на експорта на пшеница с 8% и същевременно увеличение на този на ечемик и рапица, съответно със 181,7% и 7,3%. През последната седмица през порта не са преминавали товари с трите култури.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 28.06.2019	01.07.2019 – 28.06.2020	Изменение на годишна база
пшеница	1 412 647	1 300 028	-8,0%
ечемик	32 282	90 942	181,7%
рапица	120 053	128 793	7,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

В рамките на изтеклия сезон не е регистриран износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При липсна на преминали количества през последната седмица, общият експорт на царевица през Пристанище Варна от началото на м. септември 2019 г. досега е със 17,8% под миналогодишния, а този на слънчоглед - с 29,3%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 28.06.2019	03.09.2019 – 28.06.2020	Изменение на годишна база
царевица	636 200	522 911	-17,8%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

През пазарната 2019/20 година е реализиран минимален внос на пшеница през Пристанище Варна - 3,1 хил. тона, докато такъв на ечемик и рапица не е отчетен. Няма данни за внос на основните наблюдавани есенни култури през пристанище Бургас.

От началото на м. септември 2019 г. не е осъществен импорт на царевица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 24/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. април 2020 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 24/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 24 юни 2020 г. средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури в страната са без съществена промяна на седмична база. Само при пшеницата се отчита леко поевтиняване, с 0,3% за хлебната и с 1,2% - за фуражната.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 24.06.2020 г., лв./тон без ДДС

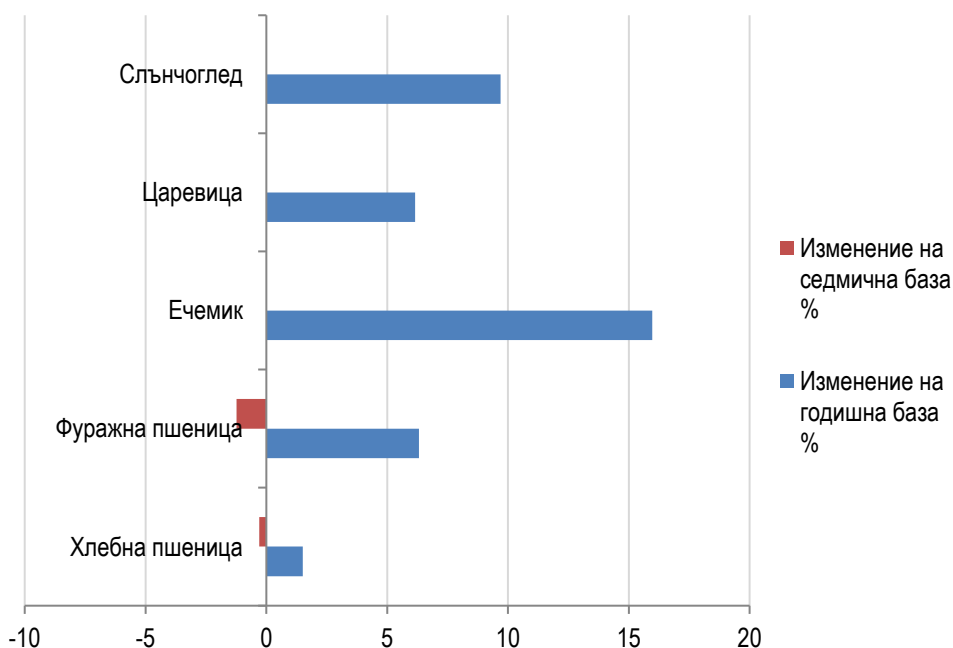
	26.06.2019	17.06.2020	24.06.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	333	339	338	1,5	-0,3
фуражна пшеница	301	324	320	6,3	-1,2
ечемик	263	305	305	16,0	0,0
царевица	276	293	293	6,2	0,0
слънчоглед	588	645	645	9,7	0,0
рапица	665	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

** Няма данни*

Средно за страната, изкупната цена на ечемика е с 16% над нивото отпреди една година, а тези на пшеницата, царевицата и слънчогледа - с между 1,5% и 9,7%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 24.06.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Като цяло, в рамките на последната седмица се отчита понижаване на цените на едро на основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата в страната. Поевтиняването е по-слабо изразено при черешите и червения пипер – респективно с 1,3% и 5,1% и по-чувствително при домати (оранжерийни и вносни), пресните картофи, зелето и оранжерийните краставици – с между 12,3% и 26%. Цените на картофите от стара реколта и на ябълките остават без промяна.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 26.06.2020 г., лв./кг

	28.06.2019	19.06.2020	26.06.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	*	0,81	0,81	-	0,0
картофи (пресни)	0,92	0,90	0,77	-16,3	-14,4
домати (оранжерийни)	1,59	2,52	2,21	39,0	-12,3
домати (внос)	1,16	2,14	1,82	56,9	-15,0
краставици (оранжерийни)	1,03	1,73	1,28	24,3	-26,0
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	2,75	2,61	-	-5,1
зеле	0,39	0,68	0,57	46,2	-16,2
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-

	28.06.2019	19.06.2020	26.06.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
череша	2,30	2,39	2,36	2,6	-1,3
ябълки	0,89	2,00	2,00	124,7	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към края на месец юни 2020 г. ябълките се търгуват над два пъти по-скъпо отколкото по същото време на 2019 г., а оранжерийните краставици, домати (оранжерийни и вносни) и зелето – с между 24,3% и 56,9%. При цената на черешите също е налице повишение, но по-слабо - с 2,6%. Единствено цената на пресните картофи е под миналогодишната - с 16,3%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 26.06.2020 г.

